

HUDOBNÁ VÝCHOVA

Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk
Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Stupeň vzdelávania	Primárne vzdelanie ISCED 1 – variant A
Predmet	Hudobná výchova
Ročník	Šiesty
Časová dotácia	1 hodina týždenne 33 hodín ročne
Miesto realizácie	Trieda, knižnica, jazyková učebňa, školská záhrada

1. Charakteristika učebného predmetu a jeho význam v obsahu vzdelávania

Hudobná výchova ako jeden z esteticko-výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia.

Ciele hudobnej výchovy sú podmienené spoločnými a individuálnymi problémami rozvoja osobnosti žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, bezprostrednou fyziologickou pôsobivosťou hudby a možnosťami jej psychoterapeutického pôsobenia.

Cieľom hudobnej výchovy je rozvoj hudobnosti žiakov spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom je potrebné rešpektovať ich hudobné schopnosti a zručnosti.

Vyučovací predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu.

Výchovno-vzdelávacie úlohy hudobnej výchovy plnia žiaci v príťažlivo motivovaných hudobných činnostiach - speváckych, inštrumentálnych, pohybových a posluchových.

Piesne sa učia spievať kultivovaným hlasom, intonačne a rytmicky správne.

Osvojujú si základné poznatky o hudobných nástrojoch, rozlišujú ich podľa zvuku. Aktívne sa oboznamujú s Orffovým inštrumentárom, prípadne s ďalšími hudobnými nástrojmi.

Skladby na počúvanie sú vyberané tak, aby boli primerané pre žiakov z hudobnej i obsahovej stránky, aby nadväzovali na poznatky z ostatných zložiek hudobnej výchovy a prispievali k utváraniu kladného vzťahu k hudbe. V priebehu školského roka sa žiaci oboznámia najmenej so siedmimi skladbami na počúvanie.

Pri počúvaní skladieb orientovať žiaka aj v súčasnej tvorbe, populárnej tvorbe, ale aj v regionálnej ľudovej tvorbe. Podporovať spontánnu detskú kreativitu, rozvíjať emocionálnu, rozvíjať prepojenie pohybovej, hudobnej a slovesnej kultúry. Chápať hudobnú výchovu ako psychoterapeutický prostriedok hudobnej relaxácie cieľavedome zameraný na psychickú a somatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie.

Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb.

Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov.

2. Ciele predmetu

- Prehlbovať čistotu kolektívneho spevu,
- oboznámiť sa s notami, notovými čiarami a husľovým kľúčom,
- rozlišovať zvuk symfonického orchestra a detského zboru
- získať prvé poznatky o hudobných skladateľoch.

3. Obsah učebného predmetu

Vokálno-inštrumentálna činnosť - 33 hodín

Piesne na spev

Dobrá noc, má milá (ľudová); To tá Heľpa (ľudová); Ej, už sa na tej hore (ľudová); Chlapec som ja, chlapec (ľudová); Tam okolo Levoči (ľudová); Z brezového dreva voda kvapká (ľudová); Vysoký jalovec (ľudová); Jedna ruža, dve ruže (ľudová); Marjánko, Marjánko (ľudová); Poduj mi vetričku; Jarná (L. Burlas); Dar pre mamičku; Padá snežik; Snehuliacik (M. Novák).

Piesne a skladby na počúvanie

Aká si mi krásna (E. Suchoň); Nevolám slnko z oblohy (M. Schneider-Trnavský); Rodný môj kraj (G. Dusík); My Fair lady (F. Loewe); Trepak z baletu Luskáčik (P. I. Čajkovskij); Chyť ma! Prečo padá sneh? (J. Cikker); Tanec snehových vločiek (C. Debussy); Polka z opery Predaná nevesta (B. Smetana).

Hudobné – pohybové hry a tance

Čičence, čičence (ľudová); Andulko šafářova (ľudová); Dýnom, dánom (ľudová); Vytĺkačky (B. Urbanec).

4. Metódy a formy práce

V speváckych prejavoch žiakov skvalitňovať mäkké nasadenie a znenie hlasu, snažiť sa o ľahkú a presnú spevnú artikuláciu, odlišovať plynulý a úsečný spev (legato a staccato), prehlbovať čistotu kolektívneho spevu. Opierať sa o zrkovú orientáciu v notovom zápise pri osvojovaní jednoduchých piesní podľa počutia. Spev piesní obohacovať inštrumentálnym sprievodom, predhrou a dohrou, ktoré sa tvoria pomocou ostinátnych motívov. Oboznámiť žiakov s notami, notovými čiarami, husľovým kľúčom. Jednoduchým pohybom rozlišovať párne a nepárne metrum, plynulú a úsečnú melódiu. Spevom, nástrojovou hrou a pohybom si tvorivo osvojovať výrazné rytmy v 2/4 a 3/4 takte. V osvojovaných skladbách objavovať výrazné kontrasty, opakovanie a posunutie melódie. V spievaných piesňach a skladbách na počúvanie rozoznávať striedanie rôznych melodických častí. Medzi inými tanečnými skladbami poznávať valčík.

5. Medzipredmetové vzťahy

Prvky hudobnej výchovy možno využiť vo všetkých vyučovacích predmetoch najmä na motiváciu, zameranie pozornosti žiakov, oddych, relaxáciu atď.

6. Prierezové témy

Prierezová téma	Tematický celok	Téma
Osobnostný a sociálny rozvoj	Vokálno-inštrumentálna činnosť	Ahoj letní kamarátka
		Chlapec som ja, chlapec
		My sme chlapani malí

		Vydala mamička
		A dze idzeš Helenko
		Kedy som bol vtáčkom
Ochrana života a zdravia	Vokálno-inštrumentálna činnosť	Černá vlna
		Povedzže mi povedz
		Sedemdesiat súkien mala
		Pod horou, pod horou
Environmentálna výchova	Vokálno-inštrumentálna činnosť	Hej, už sa na tej hore
		Hory, hory zelené
		Tota Heľpa
		V záhradôčke pod okienkom
		Prvý jarný deň
		Iba ty, mama, to vieš
Regionálna výchova a ľudová kultúra	Vokálno-inštrumentálna činnosť	Hra na hudobné hádanky
		A od Prešova
		Vianoce
		Dúhový valčík
		Ľudová rómska pieseň
Mediálna výchova	Vokálno-inštrumentálna činnosť	Vitaj leto
		Na ručníček
		Podme chlapci, podme zbíjať
		Dínom, dánom
		Ide verbunk, ide
Multikultúrna výchova	Vokálno-inštrumentálna činnosť	Moderná pieseň
		Tancovala a neznala
		V pondelí je hrachovička
		Pásli ovce valasi
		Čiže si, šuhajko
		Červené jablčko

7. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

- zborník ľudových piesní
 - alfa didaktiky hudobnej výchovy (Balcárová)
 - odborná literatúra o hudbe, webové stránky
- Hudobná výchova pre 6. ročník ŠZŠ

IKT zdroje

Materiálno-technické a didaktické prostriedky: klasický hudobný nástroj, súbor detských hudobných nástrojov, didaktická technika: kazetový magnetofón, CD prehrávač, DVD prehrávač, televízny prijímač, videorekordér, tabuľa, magnetická tabuľa s notovou osnovou.

8. Hodnotenie predmetu

Na hodnotenie predmetu vychádzame s Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie žiakov špeciálnej školy. Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Snaha každého učiteľa 6. ročníka je pozitívne hodnotiť. V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známkami.